

BUTLLETÍ
DELS
MUSEUS D'ART
DE
BARCELONA

GENER
1936

RECEPCIÓ DE NOVES OBRES AL MUSEU D'ART DE CATALUNYA

El dia 1 de novembre de l'any 1929 el senyor Marià Fortuny i de Madrazo, fill de l'insigne Marià Fortuny, trameté a l'aleshores vocal delegat de la Junta de Museus senyor Carles Pirozzini la fotografia d'un autoretrat d'aquest artista, una de les primeres obres que havia executat a Roma quan tenia vint anys, acompanyada d'una carta en la qual deia que aquesta pintura havia aparegut a Pegli (Gènova) i que el seu propietari senyor Luigi Calvi no tenia cap propòsit de vendre-la, sinó de deixar-la a la Galeria d'Autoretrats de Pintors, de Florència.

El dia 15 del mes següent el senyor Pirozzini en compliment d'un acord de la Junta va contestar aquella carta manifestant el desig de posseir aquesta obra en el cas que fos possible vèncer la resistència del seu possessor; i que, en conseqüència, interessava conèixer el valor que l'obra pogués tenir, a judici del mateix senyor Fortuny, i que la Junta estaria disposada a fer les gestions que fossin necessàries per a l'adquisició.

Davant d'aquest acord, el senyor Fortuny va telegrafiar el 18 de gener de l'any 1930 demanant si la Junta estaria disposada a invertir en l'adquisició 10.000 pessetes més el vint per cent per drets de sortida d'Itàlia.

El dit vocal delegat va contestar, també telegràficament, demanant temps per a consultar i resoldre, i el dia 28 immediat la Comissió d'Art Contemporani va examinar l'afer i va acordar proposar a la Junta l'adquisició, per bé que intentant l'obtenció d'un preu més baix.

Aquest acord de la Comissió d'Art Contemporani fou comunicat al senyor Fortuny en carta del senyor Pirozzini, del dia següent.

El senyor Fortuny contestà el dia 30 dient que de moment el senyor Calvi no volia rebaixar res del preu, però que ell continuaria les gestions amb l'afany d'arribar a una solució.

El 5 de febrer el senyor Pirozzini escrigué novament al senyor Fortuny

agrint-li aquesta bona disposició i manifestant-li que de totes maneres tingués present que els membres de la Junta estaven disposats a invertir en l'adquisició 10.000 pessetes i les corresponents despeses de drets.

Davant d'aquestes manifestacions el senyor Fortuny va continuar les gestions esmentades, i després d'un seguit d'ofertes i contraofertes, filles, moltes vegades, dels canvis de valor que sofrien els signes monetaris d'Itàlia i Espanya, el 29 de març va adquirir el quadre per 25.000 liras, equivalents aleshores, a 10.000 pessetes, comunicant-ho al senyor Pirozzini en carta del 10 del mes d'abril següent.

El senyor Fortuny es proposava de formalitzar el lliurament del quadre i el cobrament de la quantitat que havia després, quan vingués a Barcelona, però aquest viatge no va tenir efectivitat.

Mentrestant sobrevingué la caiguda del règim dictatorial a Espanya sense que l'acord de la Comissió d'Art Contemporani hagués passat al ple de la Junta i que, per tant, l'acord de compra fos ferm; el senyor Pirozzini deixà d'ocupar el càrrec de vocal delegat; el senyor Joaquim Folch i Torres tornà a ocupar el de Director general dels museus que exercia abans del període de la dictadura; i la Junta fou totalment renovada.

* * *

En aquesta situació el col·leccionista barceloní senyor Ròmul Bosch i Catarineu va celebrar del 6 al 16 de Juny del 1933 a la Sala Parés, una exposició de part de les diverses pintures notables de la seva col·lecció.

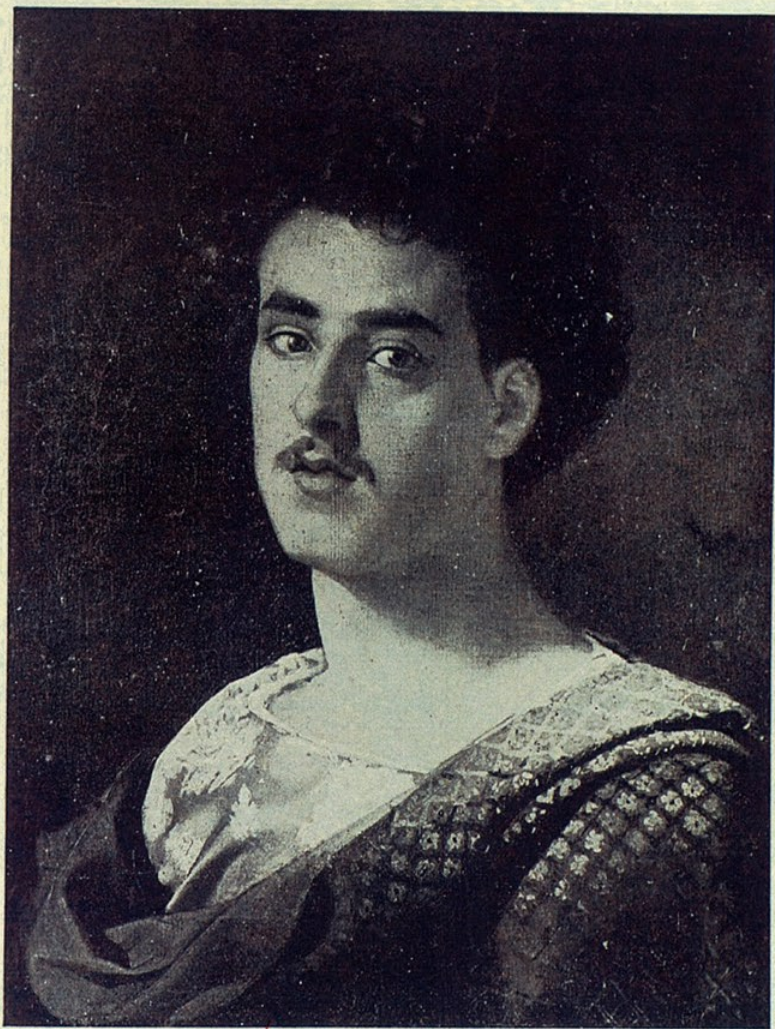
Entre elles hi havia els interessants esbossos que Fortuny havia fet per al seu famós quadre «La batalla de Wad-Ras» i un suposat autoretrat d'aquest mateix artista.

Acabada aquesta exposició, el senyor Bosch i Catarineu va fer ofrena als museus de l'esmentat suposat autoretrat, i d'ella va assabentar-se oficialment la Junta en la seva reunió del 23 d'aquell mateix mes de juny.

Com sigui que la Direcció general dels

Valent de Camp

EXPO COL·LECCIÓ BOSCH I CATARINEU

✓ Autoretrat de Fortuny

nombrosos impresos, com notes de canvis i preus corrents, setmanaris, rebuts de subscripció de periòdics i de Correus, etcètera, els quals, bé que de lleu caràcter iconogràfic, tenen un cert valor històrico-local.

EDUARD SOLÉ LLEIXÀ: Un recull de 12 goigs, 5 dels quals són dedicats a imatges venerades a Tortosa i el seu terme i 2 a Sant Francesc de Paula i Sant Maure, respectivament; la resta és integrada per duplicats d'exemplars del mateix recull.

JOAN TERRADES: «Santa Maria Egípcia». Buri, per J. Pierron, d'una pintura de Ribera; «Ornaments rococó». Aiguafort, per Martín Riester; «Composició de tema històric». Acer, segons disseny de Court; «Vista panoràmica del París modern». Boix d'interpretació, segons dibuix de T. Denny; «Calze que es guardava al convent de Santa Maria de Junqueras, de Barcelona». Litografia, per J. S. i un lot de 10 fotografies, compost principalment de vistes de catedrals espanyoles.

INGRESSOS ALS MUSEUS DEL SEGON SEMESTRE DEL 1935

ADQUISICIONS

A l'Exposició de Primavera del 1935:

«Noia nua», bronze per Enric Casanovas.

«Bust», bronze per Frederic Marés.

DONATIUS

Del senyor Salvador Alarma:

Dos retrats fotogràfics de Romà Ribera.

Del senyor Salvador Ventosa:

Cinc monedes d'argent.

De la senyora Gaby Gibert:

Un coixí per a agulles, segle XVIII. Una bosseta d'agulles, segle XVIII. Un medalló del segle XVIII.

Del senyor Just Cabot:

Unes ulleres amb estoig de fusta de la primera meitat del segle XIX.

Del senyor August Matons:

Sis monedes. Una medalla.

Del senyor Joan Santamaria i altres senyors:

Un dibuix aquarellat, obra de Josep Picó i Martí.

D'Amics dels Museus de Catalunya:

Màscara de Francesc Pi i Margall. Emotllament de la mà dreta de Francesc Pi i Margall.

Del senyor Josep Roig i Raventós:

Marina, oli per Joan Roig i Soler.

Un quadre representant un carrer de Blanes, per Joan Roig i Soler.

Un quadre representant un carrer de Moia, per Joan Roig i Soler.

Del senyor Pere Ynglada:

Deu dibuixos de Joaquim Sunyer.

Del senyor Antoni Coll Fort:

Col·lecció d'objectes d'art en curs d'inventariació.

Del senyor Francesc de P. Uriach i altres senyors:

Autoretrat de Fortuny. ✓

Del senyor Emili Corcelles:

Punyol de caça del segle XVIII.

De la senyora Concepció Monterde:

Un brodat de canemàs. Segle XIX.

Del senyor Artur Ramon:

Una rajola valenciana o aragonesa del segle XVI.

Del senyor Manuel Costa:

Recordatori, segona meitat del segle XIX.

Coll Fort
mirar a part de do

Del senyor Ramon Boladeras:

Una gafa per a armar ballestes, del segle XVI.

Del senyor V. Solé de Sojo:

Una moneda.

Del senyor M. A. Powills:

Un lot de medalles.

De la Junta Mixta d'Urbanització i Aquerament de Barcelona:

✓ Retrat esbossat d'Alfons XIII, per Ricard Canals.

✓ *Del senyor Lluís Plandiura:*

✓ «Crist», pintura a l'oli per Pere Pruna.

Del senyor Antoni Castelucho:

Dos quadres a l'oli per Claudi Castelucho.

De la senyora Clementine Ballot:

Paisatge de «Port Lligat», pintura a l'oli de la qual és autora.

Del senyor Eduard Toda:

Un exemplar del llibre «Missale Romanum», imprès a Madrid el MDCCXCVI, amb relligadura espanyola del segle XVIII.

De l'Associació de Teatre Selecte:

Bust-retrat d'Apelles Mestres, per Víctor Moré.

De l'Associació d'Amics del Gravat Artístic de Catalunya:

Planxa gravada per A. Vila Arrufat.

Museu de La Haia:

Diverses obres de ceràmica de Delf. Contra un canvi amb exemplars de ceràmica de Palència.

De la senyora Adelaida Ferré:

Diversos exemplars d'ornaments d'indumentària.

Del senyor Armand Otero i Vigo:

Una figureta femenina en porcellana. Segle XIX.

Del senyor Marià Fortuny i de Madrazo:

✓ Tres estudis per al quadre «L'aficionat a les estampes».

Del senyor Just Cabot:

Un rellotge de sol, de butxaca.

Del senyor Manuel Ribé:

Una ombrella amb mànec d'or esculpit del 1872 i un vestit de batejar. Meitat del segle XIX.

Del senyor Josep-F. Ràfols:

Un dibuix de Rafael Benet, dos dibuixos de Francesc Domingo, una aquarella de Lluís Bonnin, un dibuix de Joan Miró i una clau de pany de darreries del segle XVIII.

Del senyor Josep Maria Moner:

Raimon Casellas, figura en bronze de Reynés.

DIPÒSITS

De l'Institut Contra l'Atur Forçós de la Generalitat de Catalunya:

Col·lecció Bosch i Catarineu. →

Del senyor Damià Mateu:

Diverses obres de terra cuita dels segles XII al XIV, diverses obres d'art extremo-oriental i diversos objectes d'art visigod en curs de classificació.

S'ARREGLARÀ EN LA CATA DE FOTOGRAFIES DE SEIX LA

Aparició Bosch

✓ Lluís Masriera. — «L'ombrella japonesa»

LLIURAMENT D'UNA OBRA DE LLUÍS MASRIERA AL MUSEU

Lluís Masriera malgrat la seva llarga i gloriosa història de pintor no tenia cap quadre al nostre museu.

Això era degut a que Lluís Masriera gairebé sempre ha ocupat càrrecs directius dels organismes que dictaminen les adquisicions a fer amb destinació als museus.

En el mes de maig de l'any passat, quan ja havia cessat en el seu càrrec de la Junta de Museus, Lluís Masriera va fer a la Sala Busquets una exposició d'algunes de les seves darreres obres.

Aleshores va sorgir la idea d'adquirir per subscripció pública una obra d'aquest artista i ofrenar-la al museu.

No cal dir que la iniciativa va ésser acollida tot seguit amb el major entusiasme i que al cap de poc els nombrosos amics i admiradors de Lluís Masriera varen reunir la suma necessària per a l'adquisició.

A aquest bon resultat tant hi va contribuir l'estima que l'obra de l'artista mereixia com el legítim desig d'acabar la

injustificada absència de Masriera al museu.

D'acord amb la Direcció General dels Museus l'obra escollida fou el quadre titulat «L'ombrella japonesa», que és una de les obres més representatives i populars de l'autor, i que ha estat profusament reproduïda i distingida amb recompenses de valor.

Aquesta pintura d'una tonalitat sumptuosa, que revela l'orfebre coneixedor dels recursos de l'esmalteria, té un valor en la seva composició, el de concentrar tot l'interès de l'espectador en l'ombrella que ocupa el centre, com una magnífica flor rosa que s'obre esplendorosa damunt dels blaus, entre cel i mar. Unes figures femenines agombolades a la seva ombra plena de transparències i de jocs de volums, són com un incident justificatiu solament de la presència d'aquest «principal personatge» que és «l'ombrella». Quan un artista aconsegueix donar relleu i interès humà a una cosa així, morta com és en la realitat una ombrella, és que hi ha un artista, un creador en fi, que sap elevar a una naturalesa transcendent, les coses amorfes de la realitat.

«L'ombrella» del quadre de Masriera,

protagonista de l'obra, vibrarà en les sales del nostre Museu d'Art de Catalunya amb esplendor singular. A la noble tradició artística de Francesc Masriera i de Josep Masriera, oncle i pare del pintor Lluís, respectivament, l'obra nova donada al museu, hi posarà el colofó digníssim d'una nota de modernitat i d'humanisme.

Amb motiu del lliurament, que fou el dia 1 de febrer d'enguany, Lluís Masriera va reunir en el seu magnífic taller la majoria de les persones que havien pres part a la subscripció per donar-los les gràcies i per lliurar davant d'elles el quadre a la Junta de Museus.

Fou un acte ple de cordialitat i d'aquella senyorial simpatia que es respira sempre a la casa del distingit artista.

El president del Saló de Barcelona, senyor Frederic Marés, en nom dels donants, féu lliurament de l'obra en un eloqüent discurs. Glossà molt encertada-

ment la personalitat artística de Lluís Masriera i la vàlua del quadre, felicitant-se que aquest ingressés al museu; el president del Círcol Artístic senyor Planas Dòria féu constar l'adhesió de l'entitat que representava, recordant la participació que Masriera havia tingut en la vida del Círcol, i el vice-president de la Junta de Museus senyor Soler i March, que ostentava la representació del seu president senyor Josep Puig i Cadafalch, recordà les causes alienes a la voluntat de tothom que havien impedit fins aleshores que Lluís Masriera tingués una obra seva al museu, i acceptà i agrai el donatiu, tot fent constar la satisfacció de la Junta.

El senyor Masriera després de regraciar els elogis que se li havien tributat, explicà una sèrie de curiosos antecedents d'aquest quadre amb les següents paraules:

«Després de regraciar als amics i admiradors la gentilesa que han tingut d'ofe-

Acte de lliurament de l'obra de Lluís Masriera.
El senyor Marés pronunciant el seu discurs

ACTUALITAT DE FRANCESC GIMENO

Massa oblidat en vida, en canvi, els homenatges pòstums es succeeixen. Al cap d'un mes de la mort de Gimeno (22 de novembre), a darreries de desembre del 1927, la Sala Parés organitzava una exposició-homenatge, escollint per a exhibir-les una sèrie d'obres representatives

Francesc Gimeno. — «Autoretrat»

de distintes èpoques del pintor. Els Maragall, però, no oblidaren en vida de Gimeno, de subratllar la valor d'una obra, massa judicada aleshores pel que feia a l'adjectiu i ben poc pel que feia a la substància. Els nois Maragall, com ja abans de llur temps, Ignasi Mallol — el pintor disbauxadament cordial — i Josep Dalmau — el follet de l'avantguarda a Catalunya — havien pretès endebades treure de l'oblit l'obra de Gimeno, abans de la seva mort. També foren justos amb el pobre Gimeno, en vida de l'artista: Alexandre de Riquer, Joaquim Sorolla, Romà Jori, Xenius, Isidre Nonell, J. Morató i

Francesc Gimeno. — Dibuix

Francesc Gimeno. — Dibuix

Grau, Joan Sacs, Antoni Vallescà, Pol, Carles Capdevila, Martí Montenys, Josep M.ª Junoy, Joan Mates, Francesc d'A. Galí, Francesc de P. Bedós, Esteve Monnegal i Rossend Partagàs.

Tots aquests i alguns altres veieren primer allò essencial que no pas l'accidental, en l'art de Gimeno.

Tots reconegueren que el tortosí era un gran pintor. D'aquests, fins aquells que

hores de lleure, llargs espais de temps per al seu treball propi. Si pujà a les bastides per pintar les parets com un jornal·ler, de bon matí cada dia pujà les muntanyes de vora Barcelona per pintar-hi puixants paisatges, o bé sempre que podia, atacava algunes teles — avui memorables — fent servir de model els seus familiars. Hom no podrà oblidar mai entre aquestes pintures de figura, «L'infant

Francesc Gimeno. — «Maternitat»
(Col·lecció Aurèlia Gimeno)

denunciaven algunes tares de la pintura de Gimeno, cregueren en ell, malgrat tot.

Però, ni la majoria d'artistes, ni amateu·rs del seu temps, valoraren gaire Gimeno: el tingueren molt oblidat.

Per altra banda — ja ho he fet constar en altres llocs — davant l'oblit dels més, el pobre pintor es recolgué en ell mateix: es desinteressà de tot el que el voltava.

Les necessitats de la vida quotidiana el conduïren a l'enorme exèrcit proletari: fou un obrer més. Però, sabé furtar a les

del gos negre», (avui a la col·lecció Josep Sala), ben segur una de les obres més fortes produïdes per la pintura catalana contemporània.

Hom s'ha adonat, després del traspàs de Gimeno, que tant la seva vida com la seva obra bé valien ésser estimades. No és estrany, doncs, que després de l'exposició del 1927, s'hagin succeït exposicions i assaigs de valoració de l'home i de l'artista.

Els homenatges immediatament posteriors a la seva mort, no foren, però, si

més no quant a llur volum, tan importants com els que s'han escaigut durant l'any darrer i en el que va d'aquest. Heus ací la llista: Veu la llum la magnífica biografia «El pintor Gimeno» escrita pel crític Joan Mates, bella edició de bibliòfil impresa en els obradors sabadellens de Joan Sallent (es reparteix a mitjan juliol del 1935); altra monografia, «El meu

sent curs altres exposicions consagrades al mestre, i, finalment, el Círcol Artístic obrí fa poc a la nova Sala Esteve, una exposició numèricament important de dibuixos al llapis, al carbó i a la sanguina (aquesta exposició es clausurà el dia 15 de febrer del 1936).

És ben cert, doncs, que el nom de Gimeno ha estat actualitzat per les publica-

Francesc Gimeno. — «L'infant del gos negre»
(Col·lecció Josep Sala)

Gimeno», publicada en la, en malhora desapareguda, revista «Art» (juliol, 1935, número 10, vol. II); la galeria Syra — tan ben dirigida per la senyoreta Montserrat Isern — organitza amb l'ajut del crític Joan Mates una important exposició d'obres de Gimeno, entre les quals es destaquen algunes d'inèdites, si més no, pel públic actual (hom clausurà aquesta exposició el 18 d'octubre del 1935); la mateixa galeria organitzà, encara, en el pre-

cions esmentades i per totes aquelles exposicions retrospectives.

A l'entorn de tots aquests homenatges pòstums, els comentaris al nom de Francesc Gimeno han omplert algunes columnes dels diaris. Hom ha revisat amb més o menys encert l'obra del gran tortosí.

Les monografies degudes a Mates i a qui signa — i editades al mateix temps sota la cura de l'insubstituïble Joan Merli — l'una, la luxosa, destinada al mercat dels

✓ Francesc Gimeno. — «Jardí»
(Museu d'Art de Catalunya)

✓ Francesc Gimeno. — «Horta»
(Museu d'Art de Catalunya)

bons amateurs de llibres; l'altra, editada amb un caràcter més popular; foren escrites amb intenció polèmica: hom ha posat en evidència l'abandó en què generalment fou tingut Gimeno per part dels seus contemporanis.

Les exposicions que s'han succeït han vingut per a fer una revisió a fons de l'obra del tortosí.

realista profund i aplomat, amb un sentit superior de la matèria; en les obres més recents «Teulades de Torroella de Montgrí» i «Mercat a Torroella de Montgrí», se'ns presenta més fugat, però més descompost; més colorit, però menys greu, i, en resum, menys suculent de matèria. En «Teulades de Torroella de Montgrí», jo gosaria dir més ordinari.

Francesc Gimeno. — «Mercat a Torroella de Montgrí»
(Museu d'Art de Catalunya)

Hom ha arribat a la conclusió que Gimeno és un pintor molt desigual, però gairebé sempre puixant.

Les mateixes obres que posseeix el Museu d'Art de Catalunya vénen com l'anell al dit per a formular — sense cristallització, però —, aquest judici de desigualtat qualitativa: mentre que en les obres més antigues, amb temes, admirablement tractats, d'eixides suburbials, l'artista se'ns presenta com un vigorós

Si hom volia establir una mena de diagrama cionològic, per a fixar-hi d'una manera sistemàtica el major nombre de caigudes del mestre, es podria conjecturar que aquestes es presenten en major abundor, no pas en les obres de la primera i de la segona època, sinó en les dels temps posteriors. Però, això no vol pas dir que durant aquests temps, en els quals l'artista s'abandonà a la fuga i a l'exaltació colorística — ¿potser al contac-

te de la pintura de Joaquim Mir? —, no produís algunes obres de bella matèria i de dicció excellent; però, en aquest sentit, no arribà mai a la contundència clàssico-realista d'«El noi del gos negre» o de les dues admirables teles amb temes d'eixides suburbials, del nostre museu.

La darrera exposició de dibuixos organitzada pel Círcol Artístic amb el fi de

Amb totes les tares, però, Gimeno fou sempre pintor, i en algunes obres memorables, fou un gran pintor. Un pintor, en alguns casos esporàdics de la magnitud d'un Velázquez. ¿És que a Catalunya — que és un país de pintors notables — pot mostrar actualment gaires pàgines pictòriques comparables a la sobrietat de visió, a l'aplom i robustesa de la pàgina

✓ Francesc Gimeno. — «Teulades de Torroella de Montgrí»
(Museu d'Art de Catalunya)

recaptar fons per a erigir un senzill monument al gran mestre, ha vingut també a subratllar l'opinió que sobre la desigualtat qualitativa de l'art de Gimeno ens hem anat formant. Desigualtat que ja fou remarcada per Isidre Nonell, qui admirà sempre de Gimeno el seu poderós instint de pintor, i que fou subratllada també per Xenius, en la seva memorable glosa titulada «La vindicació del pintor Gimeno», la qual fou publicada a «La Veu de Catalunya» pel maig del 1915.

admirable d'«El noi del gos negre»? ¿És que, llevat d'alguns paisatges no massa grans de Martí i Alsina, s'han donat gaires altres pintures que, per la bellesa de la matèria i pel sentit profundament realista — és a dir, totalitari —, es puguin comparar amb els dos paisatges, ja esmentats, d'eixides que enriqueixen les col·leccions d'art contemporani del nostre museu?

RAFAEL BENET

una ordenació cronològica que resta forçosament més fràgil que les altres deduccions, ja que no essent sempre coneguda amb certitud la data de diverses monedes gregues, és difícil fonamentar la data precisa de les diverses sèries d'Empúries, per la presència d'algunes d'aquelles, per altra part més o menys mal conservades, o per la semblança amb els seus tipus. L'autor ha abordat el problema, sense dissimular les dificultats de la tasca; ell està, però, en el bon camí i, sens dubte, altres troballes l'han d'ajudar per a completar el seu treball.»

XIV CONGRÉS INTERNACIONAL D'HISTÒRIA DE L'ART

En ocasió de celebrar-se l'any 1933 el tretzè Congrés Internacional d'Història de l'Art a Estocolm, fou encomanada al Comitè Nacional Suís l'organització del Congrés següent, la convocatòria del qual ha estat cursada recentment.

Entre els dies 31 d'agost i 9 de setembre vinents, tindran lloc les sessions a Bale, Zuric, Berna, Lausana i Ginebra.

El Congrés té l'alt patronatge del president de la Confederació suïssa i el seu programa científic ha estat establert d'acord amb el Comitè Internacional d'Història de l'Art.

Estarà dividit en les següents seccions: 1.ª L'art de Suïssa i les seves relacions amb l'estranger. 2.ª Les arts clàssiques i les arts d'Orient en les seves relacions amb l'art europeu. 3.ª L'art preromànic i romànic. 4.ª L'art gòtic. 5.ª L'art del Renaixement i el barroc. 6.ª L'art del XVIII segle. 7.ª L'art dels segles XIX i XX. 8.ª Les ciències auxiliars de la història de l'art i 9.ª Teoria i història de la crítica d'art.

Han estat invitats a prendre part al Congrés els historiadors de l'art, els amics de l'art i les Acadèmies, Universitats, Museus i Societats intel·lectuals de tot el món.

La nostra Junta de Museus hi ha estat invitada.

NOVES INSTAL·LACIONS EN ELS NOSTRES MUSEUS

En el moment que escrivim aquestes ratlles s'estan ultimant els treballs d'instal·lació al Museu d'Art de Catalunya d'una part de les obres que havien pertangut a les col·leccions Bosch i Catari-neu i marquès de Cornellà, a què fèiem referència en el nostre número del mes de novembre darrer.

Han quedat ja exposades al públic les obres de l'Edat Mitjana d'aquestes interessants col·leccions.

Al mateix temps avancen ràpidament les instal·lacions que es fan a l'edifici de «Maricel», de Sitges, com a ampliació del Museu del «Cau Ferrat».

En aquesta notable edificació sitgetana, de la qual va prendre possessió el Patronat del «Cau Ferrat» el dia 14 de juny de l'any passat, s'hi estan instal·lant una sèrie de reproduccions d'art sumptuari que fins ara han figurat al Museu de Pedralbes d'on seran en endavant excloses totes les reproduccions; una selecció d'altres obres d'art que permetin conservar la fesomia especial de l'interior de «Maricel»; la valuosa col·lecció de vaixells en miniatura d'Emerencià Roig i un contingent de ferros antics que vindrà a completar la sèrie reunida per Santiago Rusiñol al «Cau Ferrat».

A més, als baixos del mateix edifici, i amb entrada independent de la del Museu, hi haurà la Biblioteca Popular de Sitges corresponent a la Generalitat, la qual ha estat creada per disposició del Conseller de Cultura d'aquesta corporació del dia 3 del mes de febrer de l'any actual i posada sota la cura del Servei de Biblioteques de Catalunya i del Patronat del «Cau Ferrat».

El Museu i la Biblioteca seran inaugurats, probablement, dintre del mes que avui comença.

I, amb aquesta oportunitat, tindrà lloc, a més, en una sala de «Maricel», una exposició de les principals obres d'«El Greco» que hi ha a Catalunya.

DISCURS DEL CONSELLER DE CULTURA
DE LA GENERALITAT

L'honorable senyor president de la Generalitat anuncià a continuació que parlaria el conseller de Cultura senyor Gassol.

Aquest començà agraïnt al president i al govern de la Generalitat l'honor d'haver estat ell el designat per a parlar en aquest acte i continuà amb les següents paraules:

«Mai com avui pot sentir-se el nostre president, president de Catalunya, perquè s'hi aplega en aquest Museu la Catalunya d'ahir, d'avui i la de l'esdevenidor. La Catalunya immortal de sempre.

Aquest Museu és el testimoniatge perenne, el millor, el més pur i el més fervent de la pàtria catalana. És bell que per damunt de les lluites polítiques tinguem aquesta comunitat d'ideals i de sentiments. I és que per damunt de tots nosaltres hi ha una cosa comú que és el nostre signe racial que hem de servir gelosos per a poder atansar-nos a aquestes coses que tenen un valor de perennitat i que ens fa ésser germans de Catalunya.

És bell constatar com en les arts pictòriques i escultòriques anem a un dels primers llocs entre els pobles del món. Davant la grandiositat i el patetisme d'aquestes pintures romàniques que podem admirar ací presento el patetisme i el dolor que han acompanyat la creixença de Catalunya.

Aquesta catalanitat que es troba aplegada ací té també un esperit internacional en fer conèixer arreu del món els nostres valors, esperit que ens dóna el camí de quin ha d'ésser el nostre nacionalisme. En fer una obra netament catalana hem fet, així mateix, una obra de cara al món.

Hem de fer honor a la llibertat, acaba de dir el president de la Junta de Museus. Nosaltres volem la llibertat per a tenir els braços lliures i poder obrir-los a tot el món. Volem fer una afirmació de catalanitat sempre i a cada moment, com la varen fer els nostres avantpassats en l'època romànica i gòtica i com la volem fer avui per a dir per arreu el que creu, pensa i somnia Catalunya.

És per a complir la missió que està destinada a Catalunya que volem la llibertat, de la qual ens sentim gelosos, com s'hi sent l'horticultor que veu créixer l'arbre que ha plantat i convertir-se en una soca esponerosa.

Expresso el meu agraïment i l'agraïment del Govern de Catalunya a tots els que han col·laborat a aquesta obra, però designaré un nom en el qual tots ens hi sentirem representats, un nom simbòlic que lliga tots els catalans i la influència del qual ha fet possible el redreçament de la nostra Pàtria. Ja l'haureu endevinat: és el restaurador de les llibertats catalanes, Francesc Macià.

Rebeu el meu remerciament i el de la Generalitat per l'obra que heu portat a terme. D'ara endavant qui vulgui fer història de la pintura haurà de venir a aquest Museu. Deixeu-me que digui que és el meu desig que qui vulgui fer història del Dret i de la Llibertat no pugui efectuar-la sense venir a Catalunya. Si els artistes catalans han sabut dir la seva paraula al món, espero que tots els polítics sabran també difondre els ideals de llibertat i de pau, puix que és per aquests ideals que treballarà sempre la nostra estimada Catalunya.»

VISITA A LES SALES DEL MUSEU

Acabat aquest parlament, que fou sorollosament aplaudit, com els anteriors, la comitiva situada a l'estrada presidencial es dirigí a les sales del Museu, seguida del nombrós públic que omplia totalment el saló de festes.

Una i altre recorregueren les sales del Museu.

LES OBRES INGRESSADES AL MUSEU

En aquestes sales pogueren contemplar les obres ingressades amb posterioritat a la inauguració oficial abans esmentada, les quals són degudament instal·lades als llocs corresponents.

Aquestes obres són les següents:

Obres procedents de la col·lecció Rò-

mul Bosch i Catarineu, dipositades per l'Institut contra l'Atur Forçós, ingressades en novembre del 1934:

Frontal dedicat a la Verge. Segle XII (sala XI).

Talla policromada. Verge amb l'Infant. Segle XII (sala XI).

Talla policromada. Sant bisbe. Segle XII-XIII (sala XI).

Talla. El Crucificat. Segle XII-XIII (sala XI).

Frontal dedicat a Sant Joan Baptista. Segle XII-XIII (anex a la sala XI).

Talla policromada. La Verge amb l'Infant. Segle XIII (anex a la sala XI).

Batents amb una Epifania. Segle XIII (sala XIII).

Taules procedents de la mesa de Tosses. Segle XII-XIII (sala XIV).

Batents d'un tríptic dedicat a Santa Lúcia. Segle XIII (anex a la sala XIV).

Pintures murals procedents de l'església d'Andorra la Vella. Absidiola i altres fragments pictòrics. Segle XII-XIII (sala XVI).

Talles policromades. Dues figures de Calvari: la Verge i Sant Joan. Segle XIII-XIV (sala XVI).

Talla policromada. Verge amb l'Infant. Segle XIII (sala XVI).

Tríptic dedicat a la Verge. Segle XIV (sala XVIII).

Taula central d'un tríptic dedicat a la Verge. Segle XIV (sala XVIII).

Dues taules, batents de tríptic. Segle XIV (sala XVIII).

Talla policromada. Verge amb l'Infant. Segle XIV (anex a la sala XVIII).

Cinc taules, fragments del retaule de Cubells, obra dels Serra. Segle XIV (sala XIX).

Taula dedicada a la Verge de la Llet, obra de l'escola dels Serra. Segle XIV (sala XIX).

Talla policromada. La Sagrada Família camí d'Egipte. Segle XIV (anex a la sala XIX).

Retaule de Guardiola, obra documentada de Lluís Borrassà. Segle XIV-XV (sala XX).

Retaule dedicat a Sant Vicenç, d'escola aragonesa. Segle XIV-XV (sala XX).

Retaule de Puerto de Mongalbo, dedi-

cat a Santa Bàrbara, d'escola valenciana. Segle XIV-XV (sala XXI).

Retaule dedicat a la Verge, d'escola valenciana. Segle XV (sala XXI).

Taula fragmentada, amb la crucifixió d'un sant apòstol, atribuïble a Lluís Borrassà. Segle XIV-XV (sala XXI).

Taula central d'un retaule dedicat a Sant Cristòfor, d'escola valenciana. Segle XIV-XV (sala XXI).

Taula central d'un retaule dedicat a la Verge, d'escola espanyola. Segle XV (sala XXI).

Taula d'un retaule, amb la coronació d'un sant bisbe, d'escola aragonesa. Segle XV (sala XXIII).

Taula central d'un retaule dedicat a Sant Antoni Abat, obra atribuïda a Bartomeu Bermejo. Segle XV (sala XXIII).

Taula d'un retaule dedicat a Santa Anna, obra atribuïda a Jacomard. Segle XV (sala XXIII).

Taula d'un retaule d'escola valenciana. Segle XV (sala XXIII).

Taula d'escola castellana. La Verge. Segle XV-XVI (sala XXIV).

Taula d'escola espanyola. El Crist. Segle XV-XVI (sala XXIV).

Taula d'escola flamenca. La Verge. Segle XV-XVI (sala XXIV).

Retaule dedicat a Santa Bàrbara, d'escola valenciana. Segle XV (sala XXV).

Dos muntants de retaule, d'escola catalana. Segle XV (sala XXVII).

Quatre petites taules atribuïdes al mestre Gascó, d'escola valenciana. Segle XV-XVI (sala XXIX).

Taula de l'Epifania, procedent de Cubells. Segle XVI (sala XXIX).

Quatre taules d'un retaule d'escola castellana. Segle XVI (sala XXIX).

Taula flamenca. La fugida a Egipte. Segle XV-XVI (sala XXX).

Taula flamenca. L'Epifania. Segle XV-XVI (sala XXX).

Taula nord-italiana. La Pietat. Segle XVI (sala XXX).

Tela. Retrat masculí. Escola espanyola. Segle XVII (sala XXX).

Tela. L'Anunciació. Obra signada per «El Greco». Segle XVI (sala XXX).

Tela. Retrat femení. Obra atribuïda a Sánchez Coello. Segle XVI (sala XXX).

Tela. Cardenal. Obra de J. Carreño de Miranda (sala XXX).

Tela. Sant Joan, infant. Obra atribuïda a Ribera (sala XXX).

Tela. Sant Tomàs. Escola espanyola. Segle XVI (sala XXX).

Taula. Sant Jeroni. Escola flamenca. Segle XV-XVI (sala XXX).

Taula. Onze estudis fets per Marià Fortuny (sala XLIII).

Obres procedents del llegat Francesc Fàbregas, ingressades l'abril del 1934:

Taula flamenca. El Crist. Segle XV-XVI (sala XXIV).

Tela. Dos bodegons. Escola espanyola. Segle XVII-XVIII (sala XXX).

Tela. Quatre episodis de la vida d'un sant. Escola italiana. Segle XVIII (sala XXX).

Obres donades per la senyora Maria Badeigts, marquesa de Cornellà, en memòria del seu difunt marit, entrades en data d'abril del 1935:

Tres taules d'escola catalana, obra de Jaume Huguet. Segle XV (sala XXVII).

Tela. «Ecce-Homo». Obra de Lluís de Morales. Segle XVI (sala XXX).

Tela. Sant Bru. Obra de F. de Zurbarán. Segle XVI-XVII (sala XXX).

Tela. Un retrat d'escola francesa del segle XVIII (sala XXX).

Tela. Frare dominic. Obra de J. B. Salvi, «Sassoferrato». Segle XVI (sala XXX).

Tela. Retrat. Obra de Vicenç López. Segle XIX (sala XXX).

Obra dipositada pel senyor Damià Mateu el 1935, de la qual avui en són dipositaris els seus hereus:

Escultura de pedra, policromada. Sant Jaume apòstol. Escola castellano-gallega. Segle XII-XIII (sala II).

Obra adquirida per subscripció popular a iniciativa de l'associació «Amics dels Museus», en gener del 1935:

Tela. «L'aficionat a les estampes». Obra mestra de Marià Fortuny (sala XLIII).

Obra donada pel mestre Pau Casals, l'abril del 1936:

El seu retrat, fet al carbó, per R. Casas (anex a la sala XLVII).

HOMENATGE A JOSEP LLIMONA

En passar la comitiva per l'hall del pis d'honor del Museu, el president de la Junta de Museus, l'alcalde de Barcelona i el conseller de Cultura de la Generalitat, posaren rams de flors al peu del monument a Josep Llimona que hi ha en aquest lloc.

Durant aquesta breu i sentida cerimònia, la Banda Municipal interpretà «La Santa Espina».

Hi havia present a l'acte Rafael Llimona, fill de l'artista homenatjat i els néts d'aquest.

L'ARQUITECTE JOSEP GODAY *

Un record a l'amic estimat i al que fou uns anys company nostre en les tasques d'administració tècnica dels Museus. Un record també a l'historiador de l'art, col·laborador (amb l'arquitecte senyor Antoni de Falguera) en l'obra del que era el seu mestre i ha estat el nostre, senyor Puig i Cadafalch, quan recopilava els materials per al seu gran llibre «L'Arquitectura Romànica a Catalunya».

Coneguérem Goday a l'època en què amb Antoni de Falguera treballava a l'oficina d'arquitecte del senyor Puig i Cadafalch. Fundada la Càtedra d'Història de l'Art, dels Estudis Universitaris Catalans, que el senyor Puig professava; Josep Goday dirigia els treballs d'un grup de joves que acudíem com alumnes a les lliçons del senyor Puig, i fora les hores de lliçó, els assenyallava les tasques de despullament de llibres, on hi havia dades gràfiques relatives a monuments romànics catalans. Passada la foguerada dels començaments, restavem sols, sota la direcció de Josep Goday, dos alumnes: Francesc Ruscalleda (1) i jo.

Aleshores tinguérem ocasió de conèixer a Goday, el seu bon cor i el seu talent

* Nat a Mataró el 1882. Mort a Barcelona, el 15 de maig del 1936.

1. Francesc Ruscalleda, alumne de l'Escola de Belles Arts, deixà aviat la carrera artística que havia començat brillantment. Dedicat al comerç, ocupa avui el lloc de representant d'una gran indústria catalana a Lleida i a les províncies immediates d'Aragó, i alhora, és el president de l'Associació dels Amics dels Museus de Lleida.

I li vull dir: Avui, dama il·lustre, podeu estar ben contenta, com ho està el Govern de la Generalitat, de veure que no sou sola a guardar fidelitat al record del gran artista, sinó que és tot Catalunya. Perquè no sou pas vós tota sola que porteu Rusiñol dins del cor, sinó que aquest rossinyol canta al cor de tots els catalans.

de pau i de calma entre aquests vents d'inquietud que corren d'una banda a l'altra del món i que agiten avui tota la humanitat.

Sitges la blanca, avui ja no tens aquelles galeres que duïen els fruits de Catalunya arreu de les mars. No els tens avui, no, aquells vaixells que veïem reproduïts en la col·lecció d'Emerencià Roig

El Greco. — «L'Anunciació»
(Museu d'Art de Catalunya. Procedent de la Col·lecció Bosch i Catarineu)

Per aquesta presidència espiritual que porto, rebeu senyora la salutació del President de Catalunya l'honorable Lluís Companys que si no en presència, en esperit és entre nosaltres.

I, ara, permeteu que, complert aquest deure, m'adreci a aquesta vila simbòlica. Salut i honor a tu, Sitges la blanca, que per damunt de la blancor del teu nom i de les teves cases hospitalàries, honores i glorifiques Catalunya, perquè tens una altra blancor espiritual; per aquella amor que sents per tots els valors espirituals de la nostra terra i ets un recer

i Raventós. No tens aquelles galeres, però gràcies a Rusiñol tens unes altres galeres espirituals. I segurament que aquell infant que ens ha parlat abans de contes i de rondalles ell i els seus companys entendrien el sentit d'aquesta imatge. Perquè us parlo d'unes galeres de paucences de somnis.

L'acte d'avui, no sols té aquest sentit d'homenatge a Rusiñol i al Greco. Aquest acte és l'afirmació de fe en el valor espiritual de la humanitat, i per aquesta fe aixeco la copa davant d'aquesta mar blava i d'aquestes muntanyes

L'EXPOSICIÓ DE PRIMAVERA DEL 1936

Després del canvi polític operat a conseqüència de les eleccions generals del 16 de febrer d'enguay, la composició de la Junta Municipal d'Exposicions va sofrir algunes modificacions així com el règim interior dels seus serveis.

Passada aquesta etapa la Junta va ésser constituïda en la forma següent:

President: Carles Pi i Sunyer, alcalde; vice-president: Cristià Cortès, conseller-regidor de Cultura; vocals: Benet Mori i Ramon Coll i Rodés, consellers de l'Ajuntament; Frederic Marés, president del Saló de Barcelona; Miquel Farré, vocal del Saló de Barcelona; Francesc Labarta, president del Saló de Montjuïc; Josep Viladomat, vocal del Saló de Montjuïc.

Les Juntes dels Salons són les següents:

Saló de Barcelona. President: Frederic Marés; vice-president: Francesc d'A. Planas Dòria; secretari: Guillem Rodríguez-Puig; vice-secretari: Francesc Carulla; comptador: Josep Amat; tresorer: Alexandre Cardunets; vocals: Feliu Elies, Miquel Farré, Francesc Marsà, Florenci Cuairan.

Saló de Montjuïc. President: Francesc Labarta; vice-president: Josep Dunyach; secretari: Francesc Vidal-Gomà; vice-secretari: Miquel Paredes; tresorer: Albert Junyent; comptador Josep Ventosa; vocals: Emili Armengol, Antoni Badrines, Francesc Canyelles, Ramon de Capmany, Antoni Garcia, Pere Jou, Rafael Llimona, Enric Monjo, Lluís Morató, Alfred Opisso, Joaquim Ros, Joan Serra, Josep Viladomat.

L'acte del vernissatge va tenir lloc a la tarda del 30 de maig.

L'endemà, diumenge, a les onze del matí, va celebrar-se la inauguració oficial.

Presidí l'honorable president de la Generalitat senyor Lluís Companys, que tenia al costat l'alcalde, el conseller-regidor senyor Cortès, els presidents dels dos Salons i altres personalitats i representants de corporacions diverses.

Varen pronunciar discursos els senyors

Francesc Labarta, en nom dels dos Salons i Pi i Sunyer, alcalde de la ciutat.

A continuació, el senyor Companys va donar per inaugurada l'Exposició, procedint-se tot seguit a una detinguda visita a les seves instal·lacions.

En el Saló de Barcelona hi figuraven els següents artistes: Pintura. Vicenç Albaranch, Josep Amat, Josep Ariet, Amadeu Ascensi, Marian Baig, Isidor Beà, Carles Bécquer, Jaume Bellmunt, Joan Josep Garriga, Joan Gil, Josep Gil, Francesc Guinart, Antoni Gómez, Lluís M. Güell, Eva Illing, Pere Juan, Oleguer Junyent, Joan Lahosa, Joan M. Lepesky, Joan Lla-veries, Frederic Lloveras, Francesc Llop. Josep M. Mallol, Francesc Marsà, Julià Martínez, Casimir Martínez, Lluís Masrera, Elisi Meifren, Lluís Mestres, Armand Miravalls, Josep Morell, Lluís Muntané, Jacint Olivé, Eusebi Palà, Benavent, Antoni Bescós, Guillem Bestard, Laureà Bonet, Ramon Calsina, Feliu Cano, Josep Casals, Josep Cases, Josep Castellanas, Ramon Clapés, Salvador Claramunt, Alexandre Coll, Teresa Condeminas, Joaquina Costa, Miquel Costa, Pere Costa, Carmel Davallillo, Tomàs Diví, Feliu Elies, Rafael Estrany, Joan Fabregat, Miquel Farré, Francesc Febrer, Josep Ferré, Josep Franch, Lluís Garcia, Lluís Pallarés, Joan Parés, Francesc d'A. Planas Dòria, Àngel Planells, Artur Patau, Josep Puigdemengolas, Miquel Pujadas, Marin Rabassada, Albert Ràfols, Ezequiel Rambla, Ramon Ribas, Agustí Ribas, Manuel Ricart, Manuel Rocamora, Rodríguez-Puig, Antoni Rosic, Salvador Sabatés, Francesc Sáinz de la Maza, Ernest Santasusagna, Daniel Serra, Josep Sintas, Eulàlia Soler, Josep Soligo, Francesc Surribas, Mary Taylor, Ramon de Tirot, Aureli Tolosa, Alve Valdemí, Carles Valero, Joaquim Vancells, Antoni Vidal, Dàrius Vilàs, Màrius Vilatobà, Frederic Viñals, Tomàs Viver, Josepina Baraquer, Fanny Borrell, Susagna Davit, Ramon Gimbert, Miquel Renom. Escultura. Ramon Bas, Lli Biosca, Joan Borrell, N. Bru, Llorenç Cairó, Josep M.ª Camps, Esteve Casanovas, Deogràcies Civit, Florenci Cuairan, Jaume Duran, Josep M.ª Giménez, Erno Heksch, Frederic Marés,

Dos aspectes de l'Exposició

Manuel Martí, Lluís Montané, Víctor Moré, Juli Pérez, M. Pous, Martí Roca, Ramiro Rocamora, Vareschine-Katya, Ch. Vasconcel. *Dibuix.* Francesc Almuni, Agustí Antiga, Carles Bécquer, Francesc Benages, Alexandre Cardunets, Gilbert Corbi, Francesc Fàbregas, Josep Garriga, Sebastià Llobet, Josep Narro, Ricard Opisso, Joan Pedragosa, Josep Picó, Jaume Pizarroig, Francesc Serra, M.ª Àngela Tey.

Al Saló de Montjuïc hi varen concórrer els següents artistes: *Pintura.* Anna Aguilera, Lluís Alsina, Ferran Arasa, Francesc Arderiu, Emili Armengol, Antoni Badrinas, Oscar Barblan, Jaume Bassa, Josep Batlle, Francesc Bayarri, Lola Bech, Sixte Blasco, Mentor Blasco, Casio Boada, Pau Boada, Carles Bossenecker, Conxita Boter, Jaume Busquets, Josep Campillo, Camps-Ribera, Francesc Canyelles, Ramon Capmany, Josefa Casanovas, Julian Castedo, Gustau Cochet, Joan Comelleran, Carme Cortès, Ramon Cortès, Antoni Costa, Pere Crèixams, Eusebi Díaz-Costa, Francesc Domingo, Clotilde-P. Fibla, Guillem Fina, Joan Forest, Josep M.ª Galofré, Manuel Gàndara, Antoni Garcia, Pere Gastó, Josep Gausachs, Emili Grau, Pere Gussinyé, Manuel Humbert, Josep Hurtuna, Pere Isern, Jewer, Jaume Juan, Albert Junyent, Joan Junyer, Francesc Labarta, Antoni Lienas, Ramon López, Rafael Llimona, Antoni Marinello, Josep M.ª Marqués-Puig, Alfred Marye, Miquel Massot, Jaume Mercadé, Joaquim Mombrú, Nicolau del Moral, Lluís Morató, Pere Nubiola, Josep Obiols, Ramon-G. Oliaga, Maria Oller, Alfred Opisso, Joan Palet, Joan Paré, Alfred Pascual, Enric Pinet, Cándid Planas, Enric Porta, Josep M.ª Prim, Pere Pruna, Joan Rigol, Ramon Ripoll, Pau Roig, Joan Roqueta, Maria Rosselló, Josep Rovira, Manuel Ruiz, Ramon Senabre, Joan Serra, Josep Serrano, Alfred Sisquella, Josep-V. Solà, Lleó Solà, Vicenç Solé, Juli Soler, Ramon Tèrmens, Salvador Tressens, Esteve Valls, Maurici Valls, Josep Ventosa, Francesc Vidal, Manuel Capdevila, Artur Carbonell, Marià Espinal, Francesc d'A. Galí, Josep Perrin, Olga Sacharoff, Francesc Vidal. *Escultura.* Adolf Armengol, Enric

Bassas, Josep Canyes, Antoni Casamor, Josep Clarà, Carles Collet, Josep Dunyach, Camil Fàbregas, Pere Jou, Francesc Juventeny, Ernest Maragall, Ernest Marco, Enric Monjo, Miquel Paredes, Ramon Perera, Francesc Pérez, Josep Viladomat. *Dibuix i Gravats.* Manuel Ahicart, Antoni Badrinas, Josep Canyes, Gustau Cochet, Pere Crèixams, Montserrat Fargas, Josep M.ª Freixa, Ivo Pascual, Jaume Pla, Pere Prat, Ramon Soler.

* * *

El dia 1 de juny es va reunir a l'Exposició la ponència de la Junta de Museus encarregada de proposar a aquesta les seves adquisicions.

La proposta fou acceptada per la Junta en la seva reunió del 6 del mes següent.

Oportunament ens ocuparem d'aquestes adquisicions en les pàgines del BUTLLETÍ.

* * *

El dia 10 de juny es feren les acostumades adquisicions de la Generalitat i l'Ajuntament.

El dia 17 de juny va ésser adjudicat el «Premi Campeny» a l'obra de Josep Viladomat «Nu de dona» (núm. 227 del Saló de Montjuïc) i el dia següent el «Premi Nonell» a l'obra «El vi de Kios» de Pere Pruna (núm. 150 del Saló de Montjuïc).

* * *

A mitjan juliol va aparéixer el primer número de la segona etapa de la revista «Art», que publica la Junta Municipal d'Exposicions d'Art.

Aquest primer número té caràcter d'extraordinari per estar preferentment dedicat a l'Exposició de Primavera d'aquest any.

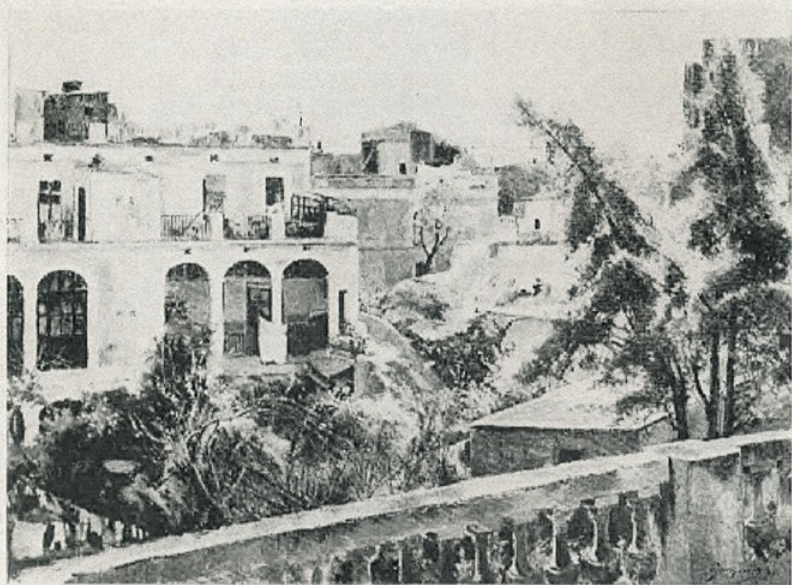
La direcció d'aquesta publicació ha estat confiada, en aquest nou període, al distingit crític Josep M. Junoy, i tant la presentació, en el seu conjunt, com l'ordenació del contingut acrediten una vegada més el bon gust i els sòlids coneixements del director.

Ernest Santasusagna. — «Adela»

Rafael Estrany. — «Maternitat»

FALTA!

Oleguer Junyent. — «Sant Gervasi»

LES ADQUISICIONS DE LA JUNTA DE MUSEUS EN L'EXPOSICIÓ DE PRIMAVERA DEL 1936

Si enguany els dos salons que constitueixen l'Exposició de Primavera han arribat a una sincronització de conceptes i valors plàstics gairebé perfecta, sincronització que ha donat sensiblement el to general del concurs, hem de lamentar absències que, tot ajudant a mantenir aquest nivell i millorar-lo, haurien fet

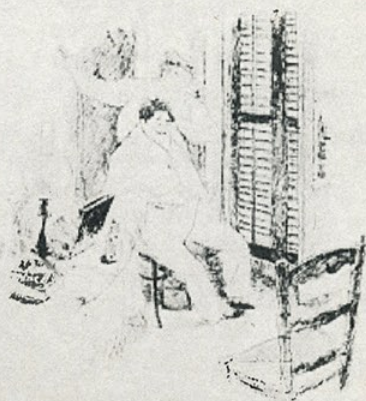

✓ Lluís Masriera. — «La núvia»

sentir tota la rica diversitat de la nostra producció artística, avui tan considerable per la qualitat com per la quantitat positivament extraordinària.

Voldríem que aquestes manifestacions oficials periòdiques fossin el resum de la potencialitat artística de Catalunya, certàmens nacionals als quals tots els artistes catalans es fessin un deure i un honor d'ésser-hi representats, prescindint de totes les preocupacions marginals que les contingències de la vida pràctica susciten a cada moment.

Com deia al començament, si l'exposició d'enguany qualitativament potser és superior a d'altres anteriors, per la quantitat no és inferior a les que l'han pre-

Josep Narro. — Il·lustració

cedida. Una particularitat cal anotar, i és que aquest any les arts aplicades no hi han tingut cap representació, potser perquè el magnífic saló que ha organitzat el Foment de les Arts Decoratives ha absorbit l'activitat dels possibles expositors. Sigui la causa que sigui, el fet és que la Junta de Museus aquest any no

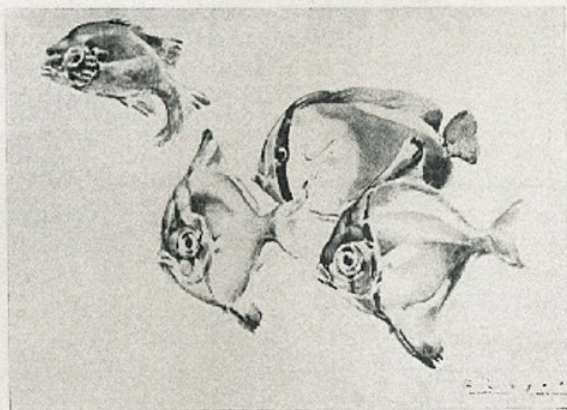

Josep Narro. — Il·lustració

s'ha vist preocupada per les dificultats de la tria entre les aportacions de ceràmica i art aplicat que tant d'honor feien a l'Exposició de Primavera d'altres anys.

La Junta de Museus, doncs, ha hagut d'esmerçar les seves disponibilitats adqui-

testimoni molt qualificat de l'estil d'aquest pintor format en l'estudi del museu i per al qual l'atracció de Goya és irresistible. La transparència i la vivesa dels rosats de les carnacions són apresos en el gran aragonès, com ho és igualment la manera d'interpretar l'estructura d'algu-

Charles Bécquer. — Dibuix

sitives en pintura, escultura i dibuix, i si bé la selecció es feia àrdua per la uniformitat de valors que deia més amunt i per la quantitat d'obres que han comparut al concurs propietat de particulars, el lot d'obres adquirides amb destinació als museus forma un conjunt molt representatiu d'aquest moment artístic.

«Adela», d'Ernest Santasusagna, és un

nes parts dels rostres animats d'una palpitació vital plena de simpatia. El conjunt de la figura entonat en una gamma obscura està pintat amb agradable facilitat i notable discerniment de les qualitats.

«Maternitat», de Rafael Estrany, és un grup de tres mitges figures, una de dona i dues de criatures, establert amb tendre

Charles Bécquer. — Dibuix

Charles Bécquer. — Dibuix

Olga Sacharoff. — «Flors»

animació i pintat amb segura amplitud de pinzellada. La matèria sense ésser excessiva és musculosa i aplicada amb amable fuga. En conjunt, pels contrastos i la concepció, recorda l'estil que l'autor usa en les seves composicions a l'aquarella, però diríem que més aviat acosta l'aqua-

Jaume Mercadé. — «El gerro de Talavera»

rella a l'oli que l'oli a l'aquarella, i que maneja amb més afortunada confiança la matèria densa, de la qual n'obté valors plàstics excel·lents.

D'Olguer Junyent ha estat adquirida una pintura que indubtablement és de les coses més afinades, més sensibles i també més sòlides que li hem vist. «Sant Gervasi» és la vista d'un d'aquells darreres tan complicats d'arquitectures burgeses i jardins interiors, en els quals el verd perenne de les palmeres captives rima amb el verd extenuat de les persianes, els ha-

FSC 10

Pere Crèixams. — «Figura vermella»

lustres neoclàssics amb les construccions parasitàries més absurdes i tot plegat alena amb aquella calma un pensament sentimental dels suburbis. La transparència del cel modest i tranquil illumina aquella quieta confusió que Junyent ha encertat a explicar sense insistències enutjoses, amb una paleta recollida; la dolcesa enyoradissa d'aquell indret ciutadà, d'aquelles galeries des de les quals tot aspirant el perfum d'una magnòlia la vista es perd en la llenca de mar que flota en l'horitzó.

«La Núvia» representa un esforç molt recíxit del pintor Lluís Masriera. Com-

posició de caient classicista en un interior romàntic, amb una clapa lluminosa al fons que fa més discreta la penombra del primer terme. Masriera ha rimat tots els elements de la composició amb intel·ligent sobrietat; ha donat la belligerància que calia al document sense oblidar-se que feia obra de pintor. Les figures, especialment les ajupides, de pura filiació acadèmica, són situades amb rara discreció en una atmosfera ben establerta.

ha estat dirigida i concentrada en uns propòsits estructurals més vigorosos. L'autor manté intacta la bravesa de la seva paleta sempre robusta, i tota l'obra exhala aquella simpatia que acompanya sempre la pintura de Créixams.

La pintora russa Olga Sacharoff, barcelonina d'adopció, serà representada al museu amb aquelles composicions de flors de meravellosa subtileza que la fan incomparable. En passar per la seva pa-

Joan Junyer. — «Bucòlica»

Completen les adquisicions del Saló de Barcelona unes «il·lustracions» de Josep Narro, de gustosa malícia caricatural, segures de tret i de composició, i uns dibuixos de peixos, simis i altres animals, de Carles Bécquer, animats de singular vivacitat i executats amb seguretat magistral.

✓ Del Saló de Montjuïc ha estat adquirida «Figura vermella», de Pere Créixams, que és una de les obres més fermes que li coneixem. El modelat és més atès que altres vegades i la mena de fuga errant que caracteritza l'estil del pintor

leta les flors prenen una rara vitalitat enigmàtica; al prodigi que cada flor i cada bri ja és de natural, Olga Sacharoff hi afegeix el d'una fragilitat misteriosa, d'una vida extrareal que encisa i inquieta.

✓ «El gerro de Talavera», de Jaume Mercader, és una altra de les adquisicions d'aquest Saló. Obra reflexiva, d'una sensibilitat aguda sense estridències, reuneix una fastuositat severa a un anàlisi qualitatiu depuradíssim. La carn de les flors hi és descrita amb vehemència i els accessoris hi conjuguen amb una mena de je-

Josep Obiols. — «Noia mirant un llibre»

rarquia plàstica molt ben entesa. Composició pintada amb un sentit de totalitat excellent i amb una autoritat saborosa, marca un aspecte interessantíssim del notable pintor valenc.

✓ «Bucòlica», de Joan Junyer, dona la nota arriscada entre aquestes adquisicions. Pintura de sensibilitat, pintura que filtra la realitat en uns alambins delicadíssims i n'extreu una essència impalpable. Les figures d'ascendència arcaïtzant perden tota la significació psicològica per convertir-se en purs elements plàstics d'aquell conjunt que és una pura harmonia de tints d'una finor indicible, que el pintor modula començant per baix fins a fondre's en l'espai. Figures i animals surten en aquella atmosfera de la qual prenen la fina qualitat. Distribuïdes amb un instint decoratiu admirable sobre aquell fons de suggestives irisacions, un hom sent que si fossin explicades amb un criteri realista no rimarien amb aquella atmosfera; l'aire arcaic, la dolça rudesia primitiva que les acusa és allò que les fa viables i solidàries d'aquell conjunt que viu per una mena de vibració inexplicable que recorre les entranyes de la pintura que les aguantia i els dona l'existència.

De Josep Obiols ha estat adquirit «Noia mirant un llibre». Mostra de la pintura austera, sòlida i tendra que és el sòcol i la més alta justificació de l'art d'aquest pintor.

«Adela», bust de bronze de Josep Clarà, tanca la llista de les adquisicions d'enguany de la Junta de Museus. «Adela» és un d'aquells encerts de Clarà en els quals el realisme s'atempera amb un ressò de classicisme que ennobleix allò que podria no sortir dels dominis de l'anècdota. L'alè vital contingut en la proporció sàvia, l'estructura humana sotmesa a un ritme arquitectònic i una mà destra per a fer respondre la matèria i donar-li aquella estranya tebior de l'emoció; tot això es troba incorporat en aquesta graciosa figura que farà honor a les nostres col·leccions oficials.

CARLES CAPDEVILA

Josep Clarà. — «Adela»

Bust de gitana, riallera.— De front. Alçària, 0'295 m.; ample, 0'237 m.

Balladora flamenca.— Aixeca amb la mà esquerra un dels farbalans de les seves voleiadores faldilles. Mà dreta enlaire; cara de patata. Alçària, 0'287 m.; ample, 0'229 m.

Balladora flamenca.— De vestit afarbalanat, cos enlaira i braços enlaire. Rostre de tres quarts vers la dreta. Alçària, 0'296 m.; ample, 0'238 m.

Balladora flamenca.— De vestit amplemment afarbalanat i de folgades mànecgues, de mostra fosca amb pies en blanc. Acotada vers l'esquerra; el braç esquerre enlaire. Alçària, 0'295 m.; ample, 0'234 m.

Balladora flamenca fent petar les castanyoles.— De vestit afarbalanat i d'amples mànecgues. Alçària, 0'298 m.; ample, 0'238 m.

* * *

Destre traç el de José Pedro Gil Moreno de Mora, gran acuitat retiniana, a res del que li ve davant, el seu llapis resta insensible. La seva habilitat ni ha pogut mostrar-se esquerpa al dinamisme intens del ball flamenc; ell deu haver admirat llargament i repetida les dançarines de *fandango* i de *garrotín* amb la melopea malenconiosament cortorbadora dels guitarristes de *cante jondo*; ell ha vist, d'altra banda, els encisos dels infants, el caràcter, també, de qualsevol paisatge camperol o de tràfec urbà que en els seus freqüents viatges ha pogut conèixer; i de tot n'ha copsat alguna línia, alguna forma exactament evocadora, sense dubitacions de llapis, amb seguretat ben notable. És pels viatges i per la cultura que n'ha ben après la lliçó dels paisatgistes il·lustradors anglesos i sembla també d'aquell dibuixant costumista francesitzat Edgar Chachine, que tant d'anomenada va obtenir en la primera dècada d'aquest segle, adoptant-la, però, discretament a les distintives temperamentals pròpies.

J.-F. RÀFOLS

INGRESSOS ALS MUSEUS DEL PRIMER SEMESTRE DEL 1936

ADQUISICIONS

A particulars diversos:

Dos retrats al carbó, per Ramon Casas.

DONATIUS

Del senyor Josep-Pere Gil Moreno de Mora:

Vint-i-un dibuixos i onze aiguafortos dels quals és autor.

Dels hereus de confiança de la senyora Mercè Antiga Sunyer:

Una pintura a l'oli atribuïda a Viladomat.

Del senyor Marià Fortuny:

Tauleta utilitzada pel seu pare per a guardar els estris de pintar.

De l'Institut d'Estudis Catalans:

Diverses peces de ceràmica.

Del senyor Antoni Coll Fort:

Onze peces de ceràmica i un cossir de terra cuita.

De la senyora Hortènsia Pi Gibert:

Diversos objectes d'indumentària.

Del senyor Francesc de P. Uriach:

Paisatge, oli per J. Ventosa.

L56 x 42 cm. - N.º INV 10049 → ANC 27 (8) / 62-65
Del senyor Dàrius Vilàs:

Estudi per a decoració mural al fresc i quatre dibuixos preparatius de pintures murals.

NO APARECE WEB!

Del senyor Lluís Moron:

Dues monedes antigues.

Del senyor Gabriel Olives:

Una moneda.

Del senyor Josep Cuspinera:

Una moneda.

Del senyor Joaquim Borralleras:

Tres monedes antigues.

D'admiradors de Lluís Masriera:

✓ «L'ombrella japonesa», oli per Lluís Masriera.

Del senyor Ricard Opisso:

Retrat del senyor Ricard Opisso, al carbó, per Ramon Casas.

Dels Amics dels Museus de Catalunya:

✓ «L'aficionat a les estampes», pintura a l'oli per Marià Fortuny.

DIPÒSITS

De l'Ajuntament de Barcelona:

Un fragment de retaule, procedent de l'Institut Escola de Sarrià.

BIBLIOTECA DELS MUSEUS D'ART

Obres ingressades durant el primer semestre de l'any 1936

ADQUISICIONS

JOAN AMADES: *Justícia popular*, 1 fasc.
— *Les campanes*, 1 fasc. — *Divinitat del pa*, 1 fasc. — *Màgia de la paraula*, 1 fasc.
— *La terra*, 1 vol. — *Refranyer de les dones*, 1 fasc. — *Mitologia de la mar*, 1 fasc.
— E. CAMPS I CAZORLA: *Arquitectura*

cristiana primitiva visigoda y asturiana, 1 fasc. — *Arquitectura califal y mozàrabe*, 1 fasc. — *El arte románico en España*, 1 vol. — JOAQUIM FOLCH I TORRES: *La cerámica de Paterna*, 1 fasc. (13 exemplars). — MARIA-ELENA GÓMEZ MORENO: *Breve historia de la escultura española*, 1 vol. — R. L. HOBSON i altres: *Arte chino*, 1 fasc. — ENRIQUE LAFUENTE FERRARI: *Breve historia de la pintura española*, 1 vol. — SYDNEY P. NOE: *The turian sistraters*, 1 fasc. — AMERICAN NUMISMATIC SOCIETY: *Seventy Seventh Annual Meeting* (1935), 1 fasc. — SANTIAGO RUSIÑOL: *Mis hierros viejos*, 1 fasc. (5 exemplars). — WALTER A. DE SAGER: *Making Pottery*, 1 fasc. — FREDERICH O. WAAGE: *Greek bronze coins from a well at Megara*, 1 fasc. — JOHN WALKER: *The coinage of the second saffarid dynasty in Sistan*, 1 fasc.

UNITATS REBUDES D'OBRES EN CURS DE PUBLICACIÓ

XAVIER CALLICÓ: *Pintures, dibuixos, aiguaforts i litografies de...*, fasc. del 7 a l'11. — F. CARRERAS I CANDI: *Folklore y costumbres de España*, tom tercer. — LUIS PERICOT, JULIAN M.ª RUBIO i altres: *Historia de España* (Instituto Gallach), fasc. del 28 al 34. — RAYMOND LÉCUYER: *Regards sur les musées de province*, fasc. número 32. — FRITS LUCT: *Musée du Louvre. Inventaire général des dessins de l'école hollandaise*, toms segon i tercer. — A. ROVIRA I VIRGILI: *Historia Nacional de Catalunya*, tom setè. — VALERI SERRA I BOLDÚ: *Arxiu de tradicions populars*, fasc. setè. — PAUL SCHUBRING: *Arte del Renacimiento en Italia*, tom novè de la «Historia del Arte Labor». — ADOLFO VENTURI: *Storia dell'arte italiana*, vol. X, parts primera i segona.

DONATIUS

DE MUSEUS I ENTITATS ARTÍSTIQUES

OFFICE INTERNATIONAL DES MUSÉES (París): «Conférence de Madrid. Programme», 1 fasc. — Louis Hauteceur, «Le programme architectural du musée»,

→ Joan de Joanes
SALA XXX

Tant el «Sant Bru» com el «Sant Vicenç Ferrer», atribuïts a Zurbarán (figures 20 i 21, núms. 4 i 6 de la sala i, respectivament, 15943 i 15942 d'inventari), són taules d'escola castellana, més que no pas sevillana, pintades a mitjan segle XVI o, a tot estirar, al tercer quart d'aques-

Fig. 17. — Brodats de la capa de la taula amb Sant Pere en tron, reproduïda en la figura 16

ta centúria, amb algun parentiu amb les obres de Correa.

«La Nativitat» amb la Sagrada Família envoltada de la família del donant (potser Ayala), un pastor amb una ovella i dos àngels (fig. 22 núm. 5 de la sala i número 24611 d'inventari), pot tenir-se com obra castellana a l'entorn de l'estil de Blas del Prado.

El retrat del pare Lagasca (fig. 23, número 9 de la sala i número 24163 d'inventari), sembla d'època més moderna a

Fig. 18. — Retrat de personatge amb el toixó d'or

la de Joan de Roelas, a qui ha estat atribuït; i fa pensar una mica amb Alonso

Fig. 19. — Santa Agata, asseguda en tron i flanquejada per dos àngels músics

✓ Fig. 20. — Sant Bru

Cano, tot semblant posterior a aquest artista.

El «Sant Pere de Verona» portant a la mà esquerra un llibre i a la mà dreta la palma del martiri amb tres corones (figura 24, núm. 15 de la sala i núm. 24167

d'inventari), és de pinzellada més gro-llera i de dibuix menys afinat que les obres de Sánchez Coello, i sembla un xic posterior a aquest pintor.

El bust de «Sant Josep amb la vara florida», signat C. N. (fig. 25, núm. 30 de

✓ Fig. 21. — Sant Vicenç Ferrer

Fig. 22. — El Naixement de Jesús; la Sagrada Família estant envoltada de la família del donant, un pastor amb una ovella i dos àngels

la sala i núm. 24179 d'inventari), no pot ésser obra espanyola de la primera meitat del segle XVII; és del segle XVIII, de l'època de Tiepolo, i difícilment d'autor espanyol.

Fig. 23. — Retrat del Pare Lagasca

Fig. 24. — Sant Pere de Verona, màrtir

Fig. 25. — Sant Josep amb la vara florida